

Vergaderjaar 2022–2023

29 911 Bestrijding georganiseerde criminaliteit

29 279 Rechtsstaat en Rechtsorde

24 587 Justitiële Inrichtingen

Nr. 389 BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 januari 2023

In deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, over de start van de realisatie van een zittingszaal in de PI Vught. Dit besluit komt voort uit de aanpak van georganiseerde criminaliteit tijdens berechting en detentie waarover uw Kamer op 22 november 2021 is geïnformeerd.¹

De georganiseerde criminaliteit heeft een enorme ondermijnende impact op ons land en onze rechtsstaat en de strijd daartegen zal de komende jaren alleen maar verder worden opgevoerd. Dat vereist onder meer een aanpak tegen het voortzetten van criminele activiteiten door verdachten en veroordeelden tijdens hun detentie. Een van de onderdelen van deze aanpak is een andere wijze van berechting van gedetineerden met een extreem risico op bijvoorbeeld een gewelddadige poging tot bevrijding of liquidatie. Als deze categorie gedetineerden voor hun strafzaak naar de rechtbank moet worden vervoerd gebeurt dit in colonnes van gepantserde voertuigen die met verhoogde snelheden, zwaailichten en sirenes rijden. Omdat in de PI Vught de enige Extra Beveiligde Inrichting is gesitueerd zorgen deze verplaatsingen met name voor de inwoners van Vught voor ernstige verkeersoverlast en grote veiligheidsrisico's. Dit wordt versterkt doordat er de komende jaren omvangrijke rijksinfraprojecten in Vught plaatsvinden, waardoor de PI Vught minder goed bereikbaar wordt. De burgemeester van Vught heeft daarom – terecht – een klemmend beroep gedaan om voor deze problematiek een oplossing te vinden. Daartoe is een set maatregelen aangekondigd die tevens de veiligheid in en rond de PI Vught vergroot.

Deze maatregelen zijn:

- a. Een kwalitatief hoogwaardige videovoorziening in de Extra Beveiligde Inrichting (EBI);
- b. Een tweede, tijdelijke, ontsluitingsweg naar de PI Vught; en

¹ Kamerstukken 29 911, 29 279 en 24 587, nr. 339.

- c. Een faciliteit op het terrein van de PI voor verhoren door de Rechter-Commissaris (zgn. RC-verhoren).

Over de voortgang van deze en andere maatregelen is uw Kamer per voortgangsbrief van 26 juni 2022 geïnformeerd.² Deze brief ziet op de nadere uitwerking van maatregel c.

In de afgelopen maanden is in goed overleg met de Raad voor de rechtspraak onderzocht of de beoogde ruimte voor RC-verhoren ook voor andere strafzittingen kan worden gebruikt dan alleen RC-verhoren. Daarbij kan gedacht worden aan raadkamer gevangenhouding en pro forma-zittingen. Een breder gebruik van deze ruimte is mogelijk gebleken en daarom is besloten om in deze ruimte een kleine zittingszaal te realiseren. Hiermee kunnen de vervoersbewegingen van hoogrisico-gedetineerden en de risico's en gevaarzetting die hiervan uitgaan verder worden teruggebracht.

Per zaak zal worden bekeken of er mogelijkheden zijn om ook inhoudelijke zittingen in Vught te houden. Dit besluit is uiteindelijk aan de rechter, die daarbij rekening moet houden met bijzondere aspecten, zoals het aantal verdachten en de eventuele aanwezigheid van beschermde getuigen. Gestreefd wordt naar een groeimodel waarin het aantal zaken dat zich kandideert voor behandeling in de zittingszaal in Vught uiteindelijk tot een goede bezetting van deze zittingszaal leidt.

Vanzelfsprekend is er in de zittingszaal ruimte voor publiek en pers om de zitting ter plaatse te volgen, al zal deze ruimte beperkt zijn. Net als bij de Bunker en andere rechtbanken zal bij grote belangstelling de zitting ook via een videoverbinding vanaf andere locaties te volgen zijn, ten behoeve van de openbaarheid van zittingen.

De zittingszaal kost circa 15 miljoen euro en de realisatie van de zaal is reeds gestart. Over de voortgang en vermoedelijke opleverdatum alsook over het resultaat van het onderzoek naar aanleiding van de motie van het lid Ellian informeer ik uw Kamer bij de volgende voortgangsbrief. Deze wordt in het eerste kwartaal van dit jaar aan uw Kamer verzonden. Relevant om in dit kader te melden is nog de motie van het lid Ellian (VVD) die onlangs is aangenomen.³ Daarin wordt de regering verzocht om te onderzoeken of een aparte (tijdelijke) locatie met hoogbeveiligde cellen gerealiseerd zou kunnen worden. Dit onderzoek is op dit moment in volle gang. Ik informeer uw Kamer over de uitkomsten in genoemde voortgangsbrief.

Tot slot

Na het Justitieel Complex Schiphol is Vught de tweede locatie in Nederland waar berechting en detentie op één plek samenkomen. Door recht te spreken binnen de muren van de PI Vught vergroot het kabinet de veiligheid voor de samenleving en hoeven zware criminelen die alles op alles zetten om hun detentie te ontvluchten, minder vaak met een beveiligd transport naar de rechtbank te worden gebracht.

² Kamerstuk 29 911, 29 279 en 24 587, nr. 353.

³ Kamerstuk 36 200 VI, nr. 64.

Dit besluit heeft geen consequenties voor de genomen besluiten met betrekking tot JC Vlissingen en de extra beveiligde zittingslocatie in Lelystad, maar vormt hier een aanvulling op.

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind